

Dzień pamięci ofiar stanu wojennego – 13 grudnia

---

klasa 1C

Dzień pamięci ofiar stanu wojennego

- Co roku obchodzony jest 13 grudnia
- Został uchwalony 6 grudnia 2002 roku przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
- Jego znaczeniem jest oddanie hołdu ofiarom stanu wojennego

13 gru

The background of the slide is a dark, semi-transparent collage. On the right side, there is a newspaper clipping with Polish text. The main headline reads '...awie ograniczenia swobody poruszania się osób w ... wania stanu wojennego'. Below it, there are smaller articles, one mentioning 'ochrony porządku publicznego lub ... mienia społecznego;' and another mentioning '2) pracowników służb ratowniczych i komunalnych przebywających w miejscach publicznych w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych;'. On the left side, there is a portrait of a man in a military uniform with several medals on his chest. The number '13' is written in large, red, stylized font across the bottom of the image, with 'gru' visible to its right.

Stan Wojenny

- jeden ze stanów nadzwyczajnych, polegający na przejęciu administracji przez wojsko. Stan ten może być wprowadzony przez rząd danego kraju w celu przywrócenia porządku publicznego w wypadku takich zdarzeń jak zamach stanu czy w celu zdławienia opozycji politycznej.
- Wprowadzono godzinę policyjną, przemieszczanie się po kraju możliwe było tylko ze specjalną przepustką, wszechobecne były na terenie całego kraju oddziały wojska na ulicach, czołgi.

Stan wojenny w Polsce

- Stan nadzwyczajny wprowadzony 13 grudnia 1981 roku na terenie całej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, niezgodnie z Konstytucją Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Generał Wojciech Jaruzelski ogłosił to w porannym przemówieniu radiowo-telewizyjnym. Został zawieszony 31 grudnia 1982 roku, a zniesiono go 22 lipca 1983 roku.
- Stan wojenny wprowadzono na mocy podjętej niejednomyślnie uchwały Rady Państwa z dnia 12 grudnia 1981 roku, na wniosek Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego – tymczasowego, niekonstytucyjnego organu władzy, a faktycznie nadrzędnego wobec konstytucyjnych władz państwowych. Został on poparty przez Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej uchwałą z dnia 25 stycznia 1982 roku.

Posiedzenie Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego pod przewodnictwem gen. Wojciecha Jaruzelskiego; Warszawa, 14 XII 1981

Przemówienie generała Jaruzelskiego

- O wprowadzeniu stanu wojennego poinformowało społeczeństwo Polskie Radio o godzinie 6 nadając przemówienie generała Jaruzelskiego. Przemówienie to w nieco zmodyfikowanej wersji wyemitowała także Telewizja Polska.
- Ogłaszam, że dziś w nocy Rada Państwa wprowadziła na całym obszarze państwa stan wojenny - mówił gen. Wojciech Jaruzelski. (PR, 13.12.1981)

Początek stanu wojennego

- W tysiącach domów tamta noc była nieprzespana. Władze komunistyczne jeszcze przed północą rozpoczęły zatrzymywanie działaczy opozycji i Solidarności. W ciągu kilku dni w 49 ośrodkach internowania umieszczono około 5 tys. osób. W ogromnej operacji policyjno-wojskowej użyto w sumie 80 tys. żołnierzy, 30 tys. milicjantów, 1750 czołgów, 1900 wozów bojowych i 9 tys. samochodów. Operacja była przygotowywana od wielu miesięcy. Kontrolował je radziecki dowódca wojskowy Wiktor Kulikow.

Przyczyny wprowadzenia

- Zła sytuacja gospodarcza w kraju, pogłębiający się kryzys energetyczny czy groźba interwencji zbrojnej przez pozostałe państwa Układu Warszawskiego. Takie powody wprowadzenia stanu wojennego podawały komunistyczne władze.
- Faktycznie jednak powodem wprowadzenia stanu wojennego była stale rosnąca obawa komunistów przed utratą władzy. NSZZ „Solidarność” rósł w siłę i nie przestawał siał fermentu w społeczeństwie

Ofiary stanu wojennego

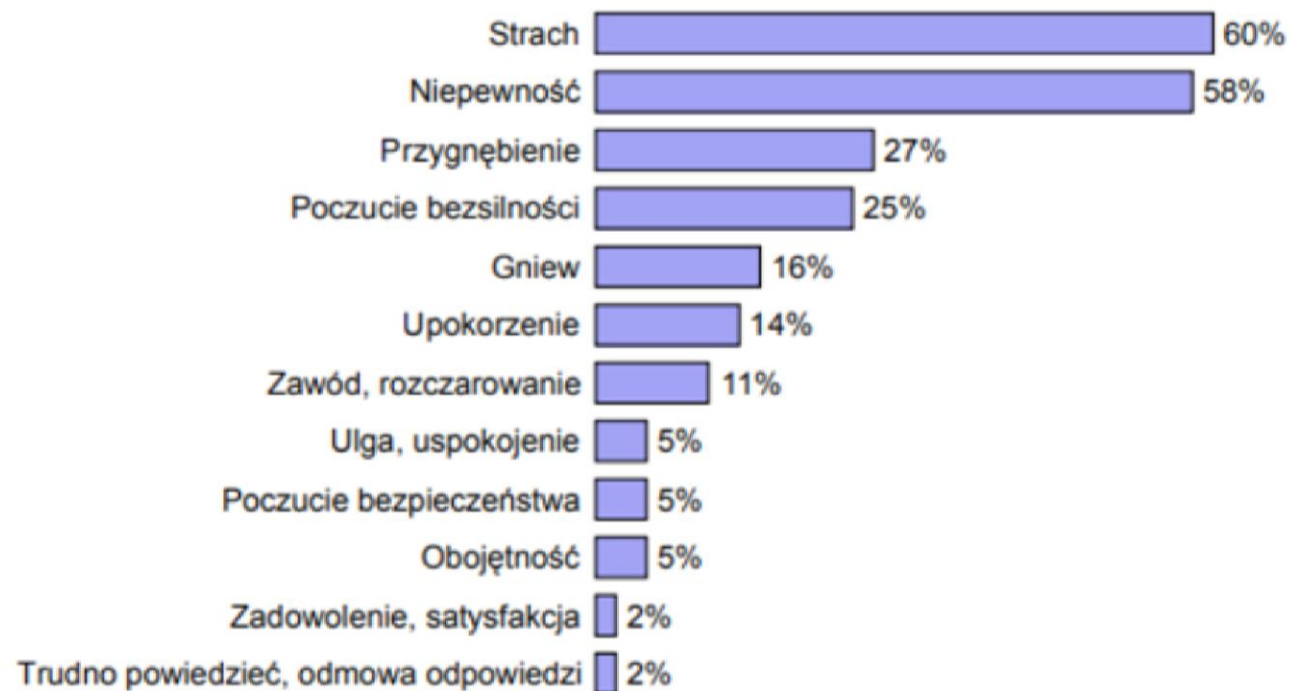
- Szacuje się, że w wyniku stanu wojennego zmarło ok. 100 osób;
- Zmarły pisarz – Marek Nowakowski opisywał sytuacje na ulicach podczas stanu wojennego. Powstała w ten sposób książka „Raport o stanie wojennym. Notatki z codzienności”;
- Niestety sprawy osób zamordowanych zostały zatuszowane i skomentowane jako: „niewykrycie sprawców”, „nie stwierdzenie przestępstwa”, „nieszczęśliwy wypadek”.

Emocje które budził w ludziach stan wojenny

RYS. 3. Z JAKIMI UCZUCIAMI PRZYJĄŁ(ĘŁA) PAN(I) WPROWADZENIE STANU WOJENNEGO?

- Jak widać na wykresie ludzie dowiedziawszy się w wprowadzeniu stanu wojennego byli bardzo przestraszeni i niepewni tego co przyniesie przyszłość.

Obchody dnia pamięci ofiar stanu wojennego

- W ramach akcji zainicjowanej przez Instytut Pamięi Narodowej „Zapal światło wolności”, co roku wieczorem 13 grudnia w Pałacu Prezydenckim zapalana jest świeca, by uczcić ofiary stanu wojennego. Tradycyjnie na fasadzie Pałacu Prezydenckiego wyświetlana też jest okolicznościowa iluminacja.

A black and white photograph showing a tank on a city street. The tank is in the foreground, moving from left to right. A soldier is visible on top of the tank. To the right of the tank, a bus is parked or moving slowly. A person is standing on the sidewalk next to the bus. In the background, there are tall apartment buildings and bare trees, suggesting a winter or early spring setting. The word "Koniec" is written in white text across the center of the image, underlined.

Koniec

Źródła

- poznan.ipn.gov.pl
- www.sejm.gov.pl
- www.prezydent.pl/
- Wikipedia
- www.bialystok.tvp.pl/
- www.cbos.pl/
- www.polskieradio.pl
- www.fokus.pl

Autorzy: Laura Bernaś
Maja Boguszevska
Kinga Cios
Maja Grońska
Tymon Zawadzki